
Ису: Онтология за Сладоледи

Симеон Христов

6MI3400191

SOFIA UNIVERSITY
ST. KLIMENT OHRIDSKI

Курсов проект по
Представяне и моделиране на знания

Факултет по математика и информатика
Софийски университет

Оценен от: ас. Мелания Бербатова

Януари 2023

Съдържание

1	Цел	3
2	Елементи на онтологията	3
2.1	Концепти	3
2.2	Свойства	9
2.2.1	Свойства на обектите	9
2.2.2	Свойства на данните	9
2.3	Индивиди	10
3	Примери за извършване на логически извод	11
3.1	Пример 1	11
3.2	Пример 2	12
3.3	Пример 3	12
4	Извършване на класификация	12
5	Заявки към базата от знание	12
5.1	DL заявки	12
5.2	SPARQL заявки	13
6	Схема на онтологията	13
7	Бъдещо развитие	13
8	Използвани технологии	13
9	Източници	14

Цел

Онтологията *ісу* представя различните концепции и обекти в областта на сладоледите - видове, вкусове и съставки. Тя може да се прилага в различни контексти, включително създаване на функции за търсене на сладоледи в уеб сайт, или мобилно приложение, свързано със сладоледи, както и разработване на препоръчващи системи.

Йерархията е организирана в два аспекта - на концепти, които представляват реални обекти (т.нар. *DomainPartition*) и концепти, които представляват нива на сладост (т.нар. *ValuePartition*). По същество това е имплементация на широко използван шаблон за проектиране на онтологии (*design patten*) дискутиран в [2].

Елементи на онтологията

Концепти

Следващата таблица показва различните концепти в *ісу*, използвайки синтаксиса на *DL*.

Концепти

DomainThing $\sqsubseteq$ Thing

Country $\doteq$ [AND DomainThing
[ONE-OF Argentina Australia China Greece India
Indonesia Italy New_Zeland Philippines Spain Turkey
United_Kingdom United_States Iran]

Food $\sqsubseteq$ DomainThing

IceCream $\sqsubseteq$ [AND Food
[EXISTS 1 :HasBase]
[EXISTS 1 :HasTopping]
[ALL :HasBase IceCreamBase]]

Argentinian $\doteq$ [AND IceCream

Концепти

[ALL :HasBase [SOME-FROM Egg Sugar WholeMilk]]
[ALL :HasTopping NaturalToppings]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Argentina]]

Italian $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :HasBase [SOME-FROM Egg Sugar WholeMilk]]
[ALL :HasTopping NaturalToppings]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Italy]]

NamedIceCream $\sqsubseteq$ IceCream

BastaniSonnati $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-FROM Cream Sugar]]
[ALL :HasTopping [SOME-FROM NutTopping RoseWater]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Iran]]

ClottedCreamIceCream $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-FROM Cream Egg Sugar
WholeMilk]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin United_Kingdom]]

Dondurma $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-OF Sugar WholeMilk]]
[ALL :HasTopping [SOME-OF Pistachios Salep Vanilla]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Turkey]]

Erdbeereis $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase Cream]
[ALL :HasTopping [SOME-OF Chocolate Pistachios
Vanilla]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Australia]]

EsKrim $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-OF Sugar]]
[ALL :HasTopping [SOME-OF Avocado CoconutMilk
Durian PandanusLeaves]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Indonesia]]

GlykoKaimaki $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-OF Cream Salep Sugar WholeMilk]]
[ALL :HasTopping [SOME-OF Mastic]]

Концепти

HaloHalo $\sqsubseteq$ [FILLS :HasCountryOfOrigin Greece]]
[AND NamedIceCream
[ALL :HasBase WholeMilk]
[ALL :HasTopping FruitTopping]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Philippines]]

HeladoDeTurron $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-OF Cream Egg Sugar]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Spain]]

Kulfi $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-OF Cream WholeMilk]]
[ALL :HasTopping Pistachios]
[FILLS :HasCountryOfOrigin India]]

VanillaIceCream $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream
[ALL :HasBase [SOME-OF Cream Sugar]]
[ALL :HasTopping Vanilla]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Spain]]

Gelato $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream [ALL :HasBase WholeMilk]
[ALL :HasTopping Mango]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Italy]]

Gelato $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream [ALL :HasBase WholeMilk]
[ALL :HasTopping Mango]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Italy]]

Helado $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream [ALL :HasBase Egg]
[ALL :HasTopping Mango]
[FILLS :HasCountryOfOrigin Argentina]]

Mochi $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream [ALL :HasBase Egg]
[ALL :HasTopping [SOME-FROM BlackSesame Vanilla]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin China]]

Magnum $\sqsubseteq$ [AND NamedIceCream [ALL :HasBase Cream]
[ALL :HasBase Sugar]
[ALL :HasBase Water]]

Концепти

[ALL :HasTopping Chocolate]
[FILLS :HasCountryOfOrigin United_States]]

PopularIceCream $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :HasTopping [SOME-FROM Chocolate Coffee Mango
Strawberry Vanilla]]]

HighCalorieIceCream $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :HasCalorificContentValue ≥ 150]]

LowCalorieIceCream $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :HasCalorificContentValue < 150]]

NonTraditionalIceCream $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :IsTraditional false]]

TraditionalIceCream $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :IsTraditional true]]

Chinese $\doteq$ [AND PopularIceCream
[ALL :HasTopping [SOME-FROM BlackSesame RedBean]]
[FILLS :HasCountryOfOrigin China]]

IceCreamBase $\sqsubseteq$ Food
Cream $\sqsubseteq$ IceCreamBase
Egg $\sqsubseteq$ IceCreamBase
Noodle $\sqsubseteq$ IceCreamBase
Salep $\sqsubseteq$ IceCreamBase
Sugar $\sqsubseteq$ IceCreamBase
Water $\sqsubseteq$ IceCreamBase
WholeMilk $\sqsubseteq$ IceCreamBase

IceCreamTopping $\sqsubseteq$ Food

BeanTopping $\sqsubseteq$ IceCreamTopping
Coffee $\sqsubseteq$ [AND BeanTopping [ALL :HasSweetness None]]
Mastic $\sqsubseteq$ [AND BeanTopping [ALL :HasSweetness None]]
MungBean $\sqsubseteq$ [AND BeanTopping [ALL :HasSweetness None]]

Концепти

RedBean $\sqsubseteq$ [AND BeanTopping [ALL :HasSweetness None]]

FruitTopping $\sqsubseteq$ IceCreamTopping

Apple $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Avocado $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Banana $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Durian $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Jackfruit $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Lemon $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Mango $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

Strawberry $\sqsubseteq$ [AND FruitTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

HerbSpiceTopping $\sqsubseteq$ IceCreamTopping

BlackSesame $\sqsubseteq$ [AND HerbSpiceTopping [ALL :HasSweetness None]]

PandanusLeaves $\sqsubseteq$ [AND HerbSpiceTopping [ALL :HasSweetness None]]

Vanilla $\sqsubseteq$ [AND HerbSpiceTopping [ALL :HasSweetness Low]]

LiquidTopping $\sqsubseteq$ IceCreamTopping

Chocolate $\sqsubseteq$ [AND LiquidTopping [ALL :HasSweetness High]]

CoconutMilk $\sqsubseteq$ [AND LiquidTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

PalmSugar $\sqsubseteq$ [AND LiquidTopping [ALL :HasSweetness High]]

RoseWater $\sqsubseteq$ [AND LiquidTopping [ALL :HasSweetness Medium]]

SugarSyrup $\sqsubseteq$ [AND LiquidTopping [ALL :HasSweetness High]]

NutTopping $\sqsubseteq$ IceCreamTopping

Pistachios $\sqsubseteq$ [AND NutTopping [ALL :HasSweetness None]]

HardToppings $\doteq$ [AND IceCreamTopping

[SOME-FROM BeanTopping HerbSpiceTopping
NutTopping]]

NaturalToppings $\doteq$ [AND IceCreamTopping [NOT LiquidTopping]]

NonSweetToppings $\doteq$ [AND IceCreamTopping [NOT SweetToppings]]

SweetToppings $\doteq$ [AND IceCreamTopping
[ALL :HasSweetness [SOME-FROM High Medium]]]

ValuePartition $\sqsubseteq$ Thing

Концепти

Sweetness $\doteq$ [AND ValuePartition [SOME-FROM High Medium Low None]]

High $\sqsubseteq$ Sweetness

Low $\sqsubseteq$ Sweetness

Medium $\sqsubseteq$ Sweetness

None $\sqsubseteq$ Sweetness

Уточнения за горната таблица:

- [NOT $d_1 d_2 \dots d_k$] описва тези индивиди, които не са представители на всички d_i ;
- [SOME-OF $d_1 d_2 \dots d_k$] описва тези индивиди, които са представители на някои d_i , с възможност за припокриване. Това е аналогът на ограничението *someValuesFrom*, използвано в OWL;
- $I[[\text{AND DomainThing ValuePartition}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND IceCream IceCreamTopping IceCreamBase}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND BeanTopping NutTopping FruitTopping LiquidTopping HerbSpiceTopping}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND Cream Egg Noodle WholeMilk Salep Sugar Water}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND Coffee RedBean Mastic MungBean}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND Avocado Lemon Durian Strawberry Mango Banana Jackfruit Apple}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND Vanilla BlackSesame PandanusLeaves}]] = \emptyset$;
- $I[[\text{AND SugarSyrup CoconutMilk RoseWater Chocolate PalmSugar}]] = \emptyset$.

Свойства

Следващите таблици показват наличните свойства. Представени са както релации между индивидуални обекти (т.нар. *Object properties*), така и релации между индивидуални обекти и данни от определени типове (т.нар. *Data properties*).

Свойства на обектите

Домейн	Свойство	Рейндж	Характеристика
Food	hasCountryOfOrigin	Country	-
Food	hasIngredient	Food	<i>transitive</i>
Food	hasBase	IceCreamBase	-
Food	hasTopping	IceCreamTopping	<i>inverse functional</i>
IceCreamTopping	hasSweetness	Sweetness	<i>functional</i>
Food	isIngredientOf	Food	<i>inverseOf hasIngredient</i>
IceCreamBase	isBaseOf	Food	<i>inverseOf hasBase</i>
IceCreamTopping	isToppingOf	Food	<i>inverseOf hasTopping</i>

Свойства на данните

Домейн	Свойство	Рейндж	Характеристика
IceCream	hasCalorificContentValue	xsd:integer	<i>functional</i>
IceCream	isTraditional	xsd:bool	<i>functional</i>

Индивиди

Индивиди

Argentina → Country
Australia → Country
China → Country
Greece → Country
India → Country
Indonesia → Country
Iran → Country
Italy → Country
New_Zeland → Country
Philippines → Country
Spain → Country
Turkey → Country
United_Kingdom → Country
United_States → Country

ExampleBastaniSonnati → [AND BastaniSonnati
[FILLS :HasCalorificContentValue 159]
[FILLS :IsTraditional true]]

ExampleClottedCreamIceCream → [AND ClottedCreamIceCream
[FILLS :HasCalorificContentValue 200]
[FILLS :IsTraditional true]]

ExampleDondurma → [AND Dondurma
[FILLS :HasCalorificContentValue 149]
[FILLS :IsTraditional true]]

ExampleErdbeereis → [AND Erdbeereis
[FILLS :HasCalorificContentValue 320]
[FILLS :IsTraditional true]]

ExampleEsKrim → [AND EsKrim
[FILLS :HasCalorificContentValue 42]
[FILLS :IsTraditional true]]

ExampleGelato → [AND Gelato
[FILLS :HasCalorificContentValue 120]
[FILLS :IsTraditional true]]

ExampleGlykoKaimaki → [AND GlykoKaimaki

Индивиди

[FILLS :HasCalorificContentValue 310]
[FILLS :IsTraditional true]]
ExampleHaloHalo $\rightarrow$ [AND HaloHalo
[FILLS :HasCalorificContentValue 33]
[FILLS :IsTraditional false]]
ExampleHelado $\rightarrow$ [AND Helado
[FILLS :HasCalorificContentValue 159]
[FILLS :IsTraditional true]]
ExampleHeladoDeTurrón $\rightarrow$ [AND HeladoDeTurrón
[FILLS :HasCalorificContentValue 169]
[FILLS :IsTraditional true]]
ExampleKulfi $\rightarrow$ [AND Kulfi
[FILLS :HasCalorificContentValue 70]
[FILLS :IsTraditional true]]
ExampleMagnum $\rightarrow$ [AND Magnum
[FILLS :HasCalorificContentValue 200]
[FILLS :IsTraditional false]]
ExampleMochi $\rightarrow$ [AND Mochi
[FILLS :HasCalorificContentValue 96]
[FILLS :IsTraditional true]]
ExampleVanillaIceCream $\rightarrow$ [AND VanillaIceCream
[FILLS :HasCalorificContentValue 350]
[FILLS :IsTraditional false]]

Примери за извършване на логически извод

Пример 1

KB $\models$ (ExampleMagnum $\rightarrow$ HighCalorieIceCream)

ExampleMagnum *Type* **Magnum**

Magnum *SubClassOf* **NamedIceCream**

NamedIceCream *SubClassOf* **IceCream**

ExampleMagnum *hasCalorificContentValue* 200

IceCream and (*hasCalorificContentValue* $\geq$ 150) *SubClassOf* **HighCalorieIceCream**

Пример 2

KB $\models$ (ExampleHaloHalo $\rightarrow$ NonTraditionalIceCream)

ExampleHaloHalo *Type* **HaloHalo**

HaloHalo *SubClassOf* **NamedIceCream**

NamedIceCream *SubClassOf* **IceCream**

ExampleHaloHalo *isTraditional* *false*

IceCream and (*isTraditional* value *false*) *SubClassOf* **NonTraditionalIceCream**

Пример 3

KB $\models$ (Mochi $\sqsubseteq$ Chinese)

Mochi *SubClassOf* **NamedIceCream**

NamedIceCream *SubClassOf* **IceCream**

Mochi *SubClassOf* hasTopping some **BlackSesame**

Mochi *SubClassOf* hasTopping some **Vanilla**

Mochi *SubClassOf* hasCountryOfOrigin value **China**

PopularIceCream *EquivalentTo* **IceCream** and (hasTopping some (Chocolate or Coffee or Mango or Strawberry or Vanilla))

Chinese *EquivalentTo* **PopularIceCream** and (hasTopping some (BlackSesame or RedBean)) and (hasCountryOfOrigin value China)

Извършване на класификация

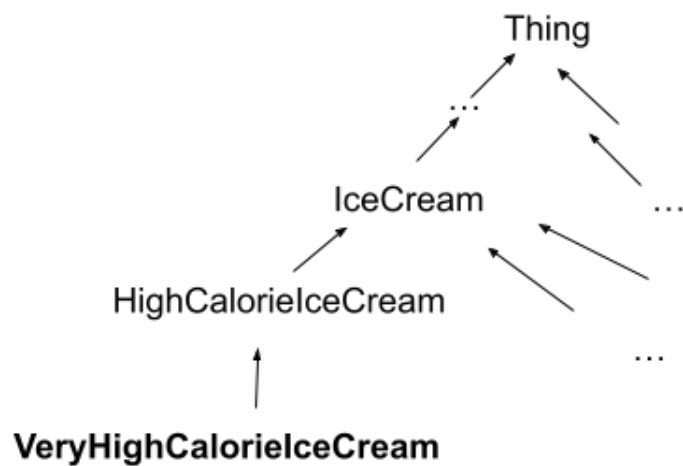
VeryHighCalorieIceCream $\doteq$ [AND IceCream
[ALL :HasCalorificContentValue $\geq$ 250]]

Мястото, в което ще бъде включен **VeryHighCalorieIceCream**, е показано на [Фигура 1](#).

Заявки към базата от знание

DL заявки

TODO

Фигура 1: Подйерархия, в която ще бъде включен новият атомарен концепт **VeryHighCalorieIceCream**

SPARQL заявки

TODO

Схема на онтологията

TODO

Бъдещо развитие

TODO

Използвани технологии

TODO

Списък на фигурите

- 1 Подйерархия, в която ще бъде включен новият атомарен
концепт **VeryHighCalorieIceCream** 13

Източници

1. [Wikipedia Article on Ice Cream](#)
2. [Matthew Horridge. A Practical Guide To Building OWL Ontologies Using Protégé 4 and CO-ODE Tools Edition 1.3](#)